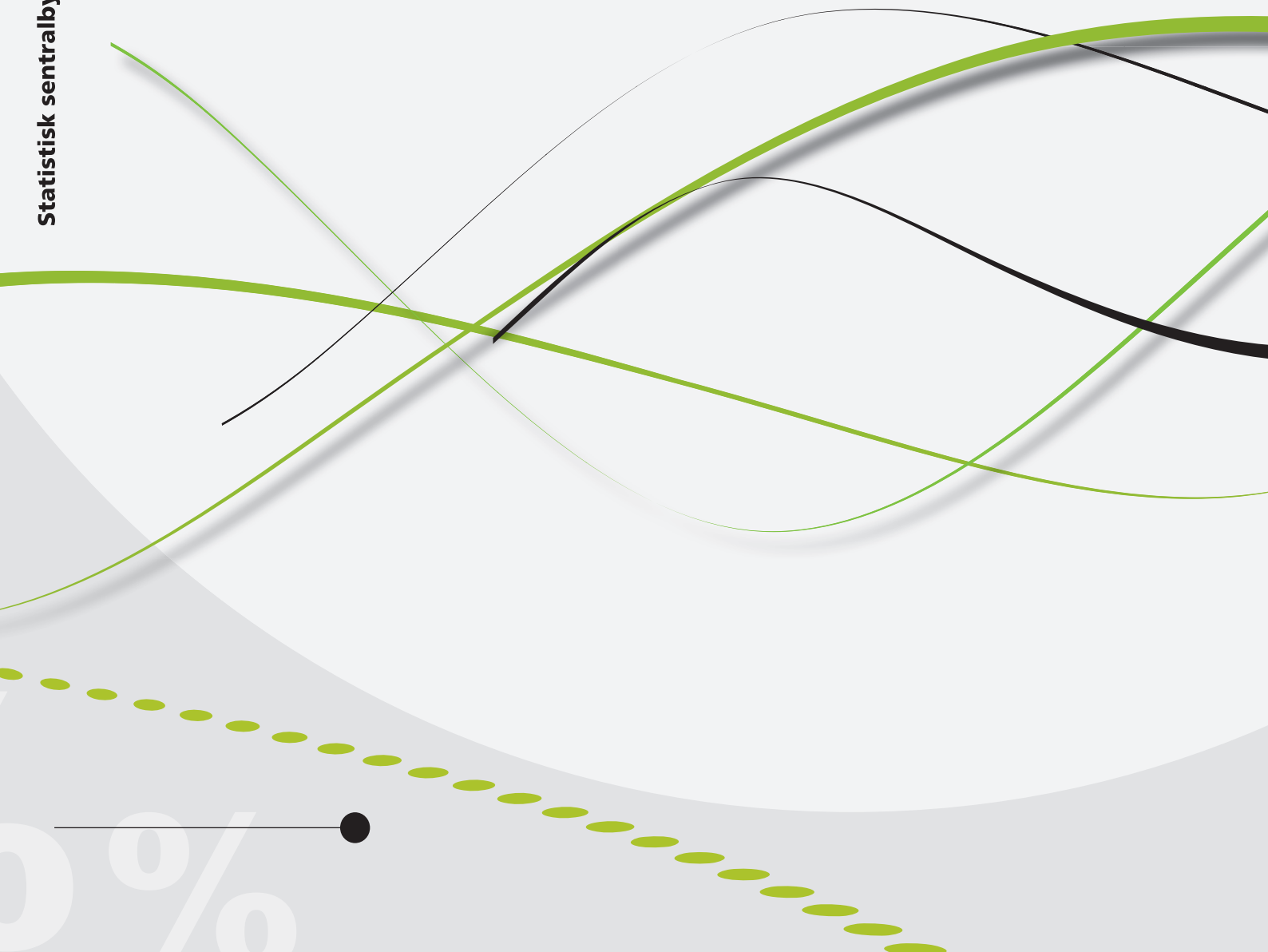

Anders Ekeland

Sysselsatte i petroleumsnæringene og relaterte næringer 2013

Anders Ekeland

**Sysselsatte i petroleumsnæringene og relaterte
næringer 2013**

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler	..
Publisert januar 2015	Oppgave mangler foreløpig	...
	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-9078-7 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-9079-4 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 0806-2056	Foreløpig tall	*
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

I denne rapporten gis en beskrivelse av sysselsettingen for petroleumsnæringene og de petroleumsrelaterte næringene i 2012, 2013 og hovedtrekk i utviklingen fra 2003. Det er en oppdatering av rapport 12/2014.

Formålet med rapporten er å beskrive omfang og egenskaper ved de sysselsatte som er direkte involvert i olje- og gassutvinning, samt sysselsatte i virksomheter som i hovedsak leverer varer til disse. Deler av sysselsettingen knyttet til petroleumssektoren er sysselsatt i virksomheter som kun leverer mindre *deler* av sin vare- og tjenesteproduksjon til petroleumsnæringene. Denne rapporten omfatter ikke sysselsatte i disse virksomhetene.

Nytt denne gang er at de tradisjonelle vedleggstabellene er tatt ut. De som er interessert grunnlagsdataene kan be om å få dem i form av en Excel pivottabell ved henvendelse til anders.ekeland@ssb.no.

Arbeidet er finansiert av Olje- og energidepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 12. januar 2015.

Hans Henrik Scheel

Sammendrag

Rapporten gir en beskrivelse av sysselsettingen i petroleumssektoren, dvs. næringene som utvinner olje og gass, tjenester tilknyttet utvinningen, bygging og innredning av oljeplattformer og drift av forsyningsbaser. Hovedvekten ligger på situasjonen i 2012 og 2013, men det gis også tall tilbake til 2003.

I 2013 var det 81 921 sysselsatte i petroleumssektoren. Av disse var 76 631 bosatt i Norge, mens 5 290 var bosatt i andre land og var kun i Norge på arbeidsoppdrag. Turnusordninger i jobber på sokkelen, med lange friperioder, gjør disse velegnet for langpendling.

Fra 2012 til 2013 økte sysselsettingen med 5 026 eller 6,5 prosent. Dette er en noe lavere vekst enn fra 2011 til 2012, da veksten var på 10,9 prosent. Blant sysselsatte bosatt i utlandet var økningen på 15,4 prosent, litt opp fra 14,3 prosent fra 2011 til 2012.

Selv om mye av virksomheten i petroleumssektoren er konsentrert til sokkelen og relativt få kommuner særlig på Vestlandet, finner vi at nesten alle landets bostedskommuner har sysselsatte i petroleumssektoren - hele 416 av 428 kommuner. For de fleste av disse kommunene dreier det seg riktignok om svært få personer. Sola og Stavanger var de to bostedskommunene med høyest andel av de sysselsatte knyttet til utvinning og tjenester knyttet til utvinning, med hhv. 16,2 og 15,0 prosent. Stord var bostedskommunen med klart høyest andel av de sysselsatte knyttet til bygging og innredning av plattformer og forsyningsbaser, 17,1 prosent.

De sysselsatte i petroleumssektoren skiller seg fra sysselsatte i privat sektor ellers ved å ha flere med høyere utdanning og en lavere andel kvinner. Kvinneandelen har imidlertid økt fra 16,4 prosent i 2003 til 21,0 prosent i 2013. Veksten har særlig kommet blant kvinner med høyere utdanning. Mens 60,1 prosent av de sysselsatte kvinnene hadde en utdanning på universitets- og høyskolenivå, var tilsvarende andel for menn 37,1 prosent.

Når vi ser på innvandrere sysselsatt i petroleumssektoren sammenlignet med øvrig privat virksomhet, finner vi at petroleumssektoren ikke skiller seg vesentlig fra øvrig privat sektor. Ser vi på utvinning med tilknyttede tjenester så er at andelen innvandrere med bakgrunn fra vesteuropeiske land utenom Norden i denne næringen klart høyere enn for øvrig privat virksomhet. Det hører med til bildet at andelen fra EU-land i Øst-Europa er langt lavere innen utvinning med tilknyttede tjenester enn i bygging av oljeplattformer og i privat sektor ellers

Abstract

This report describes of employment in the petroleum industry and related industries which produce goods and services targeting the petroleum industry. This last group is referred to as petroleum related industries. The main focus in this report is on the situation in 2012 and 2013, but some figures go back to 2003.

In 2012 there were 81 921 employees in the petroleum and petroleum-related industries combined. Of these, 76 631 were settled in Norway, while 5 290 were settled in other countries and were only in Norway as part of their work assignment. Since a characteristic of offshore work is shift rotation with long periods on leave, working offshore is suitable for long commutes.

Between 2012 and 2013 employment increased by 5 026 persons, or 6.5 percent, which was a lower increase in employment compared to the period between 2011 and 2012, with an 10.9 percentage increase. Employed foreign residents increased by as much as 15.4 percent between 2012 and 2013, slightly up from 14.3 percent from 2011 to 2012.

While most of the activity in the petroleum industry and the petroleum-related industries is located offshore and in a few municipalities in Western Norway, employees are settled in almost all Norway's municipalities, or as much as 416 out of the total of 428 municipalities. Most municipalities house only a few employees from these industries. Sola and Stavanger are the two municipalities with the highest ratio of employees working in petroleum industries, with 16.2 og 15.0 percent. Stord was the municipality with highest proportion of residents employed in petroleum related industries, 17.1 percent.

Compared to the rest of Norway's private sector, a larger proportion of employees in the petroleum and petroleum-related industries have higher education but a lower percentage of female employees, although the percentage of female employees has increased from 16.4 percent in 2003 to 21.0 percent in 2012. This increase in female employment consists largely of higher educated women. 60.1 percent of female employees had a higher education, compared to 37.1 percent of male employees.

A higher percentage of immigrants employed in the petroleum industries have a background from Western Europe, compared to immigrants employed in petroleum related industries as well as the rest of private sector in Norway.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Om definisjon av petroleumssektoren	7
2. Datagrunnlag for sysselsettingsanalysene	8
3. Resultater	8
3.1. Hovedtall	8
3.2. Utdanningsnivå	9
3.3. Aldersfordeling	10
3.4. Geografisk fordeling	12
4. Kvinner og menn i petroleumssektoren	14
4.1. Aldersfordeling	14
4.2. Utdanning.....	16
5. Sysselsatte med bakgrunn fra utlandet	17
6. Sammenligning med andre næringer	20
6.1. Sysselsatte bosatt i Norge.....	20
6.2. Sysselsatte ikke bosatt i Norge	22
Vedlegg A: Vedleggstabeller	24
Vedlegg B: Standard for næringsgruppering	25
Vedlegg C: Dokumentasjon: Registerbasert sysselsettingsstatistikk for bosatte	27
Vedlegg D: Dokumentasjon: Sysselsatte ikke registrert bosatte	29
Figurregister	32
Tabellregister	33

1. Innledning

Formålet med rapporten er å beskrive omfang og egenskaper ved de sysselsatte som er knyttet til petroleumssektoren.

Statistikkgrunnlaget fanger opp sysselsetting i virksomheter som er direkte involvert i olje- og gassutvinning samt enkelte av de virksomheter som *kun* leverer varer og tjenester til disse. Noen fullstendig kartlegging av sysselsetting i alle virksomheter som direkte eller indirekte leverer varer eller tjenester til petroleumsnæringene, men som også leverer til andre næringer, er ikke mulig med de data som SSB samler inn per i dag. Dette er nærmere drøftet i punkt 1.1 nedenfor. Her vises det også til en artikkel hvor man har beregnet et tall for sysselsettingen basert på kryssløpet i nasjonalregnskapet hvor en forsøker å beregne denne indirekte sysselsettingen. Men da har man ikke lenger mulighet til å beskrive hvordan sysselsettingen fordeler seg på ulike demografiske variable, utdanning og regionale nivåer. Dette siste er hovedformålet i denne rapporten.

1.1. Om definisjon av petroleumssektoren

Petroleumssektoren kan deles i to hovedgrupper. Det ene er det vi kaller petroleumsnæringene, som er virksomheter som står for utvinning av råolje og naturgass på norsk sokkel og tjenester tilknyttet til utvinningen. Denne første hovedgruppen er avgrenset til næringene "*Utvinning av råolje og naturgass*", "*Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass*" samt "*Rørtransport*" og "*Tjenester tilknyttet drift av rørledninger*". Næringene er i henhold til Statistisk sentralbyrås *Standard for næringsgruppering* (SN 2007). Alle bedriftene som tilhører disse næringene har hoveddelen av produksjonen rettet mot varer og tjenester som definerer disse næringene.

Den andre hovedgruppen av virksomheter som inngår i petroleumssektoren omtaler vi som virksomheter i petroleumsrelaterte næringer. Dette er næringer som, i henhold til *Standard for næringsgruppering* bare produserer varer og tjenester som er spesifikke som innsatsfaktorer i de næringene vi i avsnittet over har omtalt som petroleumsnæringer. De petroleumsrelaterte næringer består da av følgende næringer: "*Bygging av oljeplattformer og moduler*", "*Innrednings- og installasjonsarbeid utført på borerigger og moduler*", og "*Forsyningsbaser*". I 2011 foretok SSB en større gjennomgang av denne hovedgruppen av virksomheter og kom til at flere virksomheter i stedet hørte hjemme i den første hovedgruppen. Det betyr at rundt 7 000 sysselsatte ble flyttet fra det vi omtaler som petroleumsrelaterte næringer til petroleumsnæringer mellom 2009 og 2010. Dette ga et markert brudd i tidsserien for hver av gruppene.

Av hensyn til lesbarheten har vi i stor grad valgt å kalle petroleumsnæringene for «*Utvinning og tilknyttede tjenester*» og petroleumsrelaterte næringer for «*Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser*», noen ganger ytterligere forkortet noe der hvor det er hensiktsmessig. I rapporten er det bare sysselsetting i virksomheter i disse to hovedgruppene som inngår.

Utover de virksomhetene som inngår i de to hovedgruppene, vil det også være en rekke andre virksomheter som leverer varer eller tjenester til petroleumsnæringene. Disse vil imidlertid inngå i næringer hvor mange virksomheter bare leverer noe av eller ingen ting av sin produksjon til petroleumsnæringene. Det vil typisk gjelde virksomheter som produserer kontormateriell, renhold, kantinetjenester og lignende. Dette er altså ikke varer og tjenester som er spesifikke for petroleumsnæringene. Foruten disse vil det være noen virksomheter som produserer spesialprodukter for petroleumsnæringene, men hvor det på det mest detaljerte næringsnivå også inngår andre typer av varer og tjenester. SSB har ikke data som gjør at vi kan plukke ut de virksomheter blant disse som leverer hele eller deler av sin produksjon til petroleumsnæringene.

Skal man ha et mer fullstendig bilde av alle sysselsatte som direkte eller indirekte bidrar til produksjonen i *Utvinning og tilknyttede tjenester*, kan man gjennomføre beregninger basert på kryssløpsmodeller. I en artikkel i *Økonomiske analyser*¹ er det beskrevet et forsøk, med utgangspunkt i nasjonalregnskapet, på å anslå hva som er sysselsetting knyttet til petroleumssektoren på norsk sokkel når man også tar med direkte leveranser og underleverandører. Man kom da fram til et tall på 206 000 sysselsatte personer for 2009, mens tallet for de to gruppene som omtales videre i denne rapporten *Utvinning og tilknyttede tjenester* og *Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser* i 2009 var på henholdsvis 43 017 og 20 055. Totaltallet på 206 000 sysselsatte er et anslag med stor usikkerhet, men det illustrerer hvor mange flere man får med ved å trekke inn sysselsetting i næringer som direkte eller indirekte leverer varer og tjenester til petroleumsnæringene. Siden man i disse beregningene har tatt utgangspunkt i virksomheten på norsk sokkel, får man ikke med seg sysselsetting knyttet til produksjon av varer og tjenester som går rett til eksport til petroleumsvirksomhet i andre land utover eksporten fra virksomhetene innen *Utvinning og tilknyttede tjenester*.

2. Datagrunnlag for sysselsettingsanalysene

Tallene som presenteres i denne rapporten baserer seg på to registerbaserte sysselsettingsstatistikker i SSB. Den ene statistikken dekker alle sysselsatte personer som er bosatt i Norge, mens den andre dekker sysselsatte personer som ikke er bosatte i Norge. Noen av disse er i Norge mindre enn ett år, på korte avgrensede oppdrag, mens andre pendler til Norge regelmessig fra utlandet i mange år. Felles for begge grupper er at virksomheten de arbeider i, har økonomisk virksomhet i Norge. Statistikkene gir tall én gang pr. år og dette refererer seg til en uke i november. Begge statistikkene baserer seg på data som arbeidsgivere har rapportert inn til ulike offentlige registre. De viktigste registerkildene kommer fra NAV og Skattedirektoratet. Datagrunnlaget er nærmere beskrevet i vedlegg C og D.

3. Resultater

3.1. Hovedtall

I 4. kvartal 2013 arbeidet 81 921 personer i petroleumssektoren, noe som var en økning på 5 290 personer, eller 6,5 prosent, i forhold til 4. kvartal 2012.

Tabell 3.1. Sysselsetting i petroleumssektoren, 2003 - 2013

År	Utvinning og tilknyttede tjenester	Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser	Sum	Økning fra foregående år
2003	29 739	18 680	48 419	
2004	29 935	19 360	49 295	1,8 %
2005	31 087	19 584	50 671	2,8 %
2006	34 768	22 387	57 155	12,8 %
2007	38 468	23 842	62 310	9,0 %
2008	41 332	25 047	66 379	6,5 %
2009	43 051	20 073	63 124	-4,9 %
2010	51 208	13 670	64 878	2,8 %
2011	54 899	14 462	69 361	6,9 %
2012	61 155	15 740	76 895	10,9 %
2013	65 351	16 570	81 921	6,5 %
Totalsum	480 993	209 415	690 408	

Av disse 81 921 personene var 76 631 registrert bosatt i Norge, mens 5 290 var bosatt i andre land og var kun i Norge på kortvarig arbeidsoppdrag. Alle tall i denne rapporten refererer til 4. kvartal i hvert år. For enkelhets skyld omtales referansetidspunkt som oftest bare med angivelse av årstall.

¹ Etterspørselen fra petroleumsvirksomheten, Betydning for produksjon og sysselsetting i Norge. Økonomiske analyser 3/2010 av Torbjørn Eika, Joakim Prestmo og Eivind Tveter.

Fra 2003 til 2013 har antall sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge økt med 33 502 personer, eller i gjennomsnitt 6,3 prosent per år. Fra 2012 til 2013 var økningen på 6,5 prosent.

For sysselsatte bosatt i utlandet har det vært enda kraftigere vekst. Fra 2003 til 2013 økte antall sysselsatte som ikke var bosatt i Norge med 4 214 personer, eller i gjennomsnitt 19,7 prosent per år. Siste år, fra 2012 til 2013, var veksten på 15,4 prosent. Den sterke veksten har sannsynligvis sammenheng med utvidelsen av EU mot øst, enklere regelverk og høyere arbeidsløshet i andre land i Europa, spesielt etter finanskrisen.

Endringer i tallet på sysselsatte fra tidligere år enn 2008 kan ikke direkte sammenlignes for *Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser* på grunn av en ny næringsstandard som ble innført i 2008. De endringer som følger av dette, ser imidlertid ikke ut til å ha medført brudd i forhold til prosentvis fordeling på de variabler som omtales videre i rapporten. Effekter av endret næringsstandard er nærmere omtalt i vedlegg B. Den markante reduksjonen i antallet sysselsatte i *Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser* skyldes at flere virksomheter har blitt omkodet fra *Bygging av oljeplattformer og moduler* til *Utvinning og tilknyttede tjenester* fra 2009 til 2010 og en konjunkturedgang fra 2008 til 2009.

Tabell 3.2. Petroleumssektoren, enkeltnæringenes andel av sysselsetting, 2010 - 2013

	2010	2011	2012	2013
1 Utvinning av råolje og naturgass	35,0	35,1	33,9	32,8
2 Tjenester tilknyttet utvinning	43,6	43,8	45,4	46,7
3 Rørtransport	0,3	0,3	0,3	0,3
4 Bygging av oljeplattformer og moduler	13,0	14,9	15,1	14,9
5 Innrednings- og installasjonsarbeid	6,7	4,2	3,7	3,7
6 Forsyningsbaser	1,4	1,7	1,7	1,7
Totalsum	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 3.2 viser at det ikke har skjedd noen større endringer de siste årene. Vi ser at det er to næringer, *rørtransport* og *forsyningsbaser*, som har en veldig liten del av sysselsettingen..

Figur 3.1. Sysselsatte i petroleumssektoren, etter bosettingsstatus. 2003-2013

3.2. Utdanningsnivå

Fra 2003 til 2011 økte andelen med uoppgitt utdanningsnivå blant de bosatte fra 1,8 til 6,6 prosent, men sank til 3,4 prosent i 2012. Personer med utdanning fra utlandet får registrert sin utdanning gjennom en omfattende spørreundersøkelse i forbindelse med de tiårlige folke- og boligtellingsene. Derfor vil antallet stige i årene etter en telling, og så synke det året resultatene fra tellingen foreligger, for så

å stige de neste ti årene. Fallet i andelen med uoppgitt utdanningsnivå fra 2011 til 2012, som fortsetter i 2013 skyldes derfor i hovedsak at resultatene fra denne spørreundersøkelsen er blitt innarbeidet i tallgrunnlaget.

Tabell 3.3. Sysselsatte i petroleumsvirksomhet bosatt i Norge, etter utdanningsnivå. 2003-2013. Prosent

År	Grunnskole - videregående skole	Universitet og høyskole, kort	Universitet og høyskole, lang	Uoppgitt utdanning	Totalsum
2003	66,2	18,4	13,6	1,8	100,0
2004	65,6	18,7	13,8	1,9	100,0
2005	64,8	18,9	14,3	2,0	100,0
2006	64,1	19,1	14,1	2,7	100,0
2007	62,9	19,3	14,5	3,3	100,0
2008	62,1	19,6	13,8	4,5	100,0
2009	59,9	19,7	15,0	5,3	100,0
2010	59,2	19,8	15,4	5,7	100,0
2011	57,4	20,2	15,9	6,6	100,0
2012	56,8	21,4	18,4	3,4	100,0
2013	56,2	21,6	19,0	3,2	100,0
2003-2013	-10	3,2	5,4	1,4	

Hovedtendensen blant de bosatte er at andelen med grunn- og videregående skole synker, delvis fordi yngre arbeidstakere generelt har et høyere utdanningsnivå, men nok også fordi flere jobber krever høyere utdanning.

Tabell 3.4. Sysselsatte i petroleumsvirksomheten, både bosatte og ikke-bosatte, etter utdanningsnivå. 2003-2013. Prosent

År	Grunnskole – videregående skole	Universitet og høyskole, kort	Universitet og høyskole, lang	Uoppgitt	Totalsum
2003	64,7	18,0	13,2	4,0	100,0
2004	63,9	18,2	13,5	4,3	100,0
2005	63,2	18,5	13,9	4,4	100,0
2006	62,1	18,5	13,6	5,7	100,0
2007	59,5	18,3	13,7	8,5	100,0
2008	58,7	18,5	13,1	9,7	100,0
2009	56,3	18,5	14,1	11,1	100,0
2010	56,1	18,7	14,6	10,6	100,0
2011	54,1	19,1	15,0	11,8	100,0
2012	53,5	20,2	17,4	8,9	100,0
2013	52,7	20,2	17,9	9,2	100,0
2003-2013	-12,0	2,2	4,6	5,2	

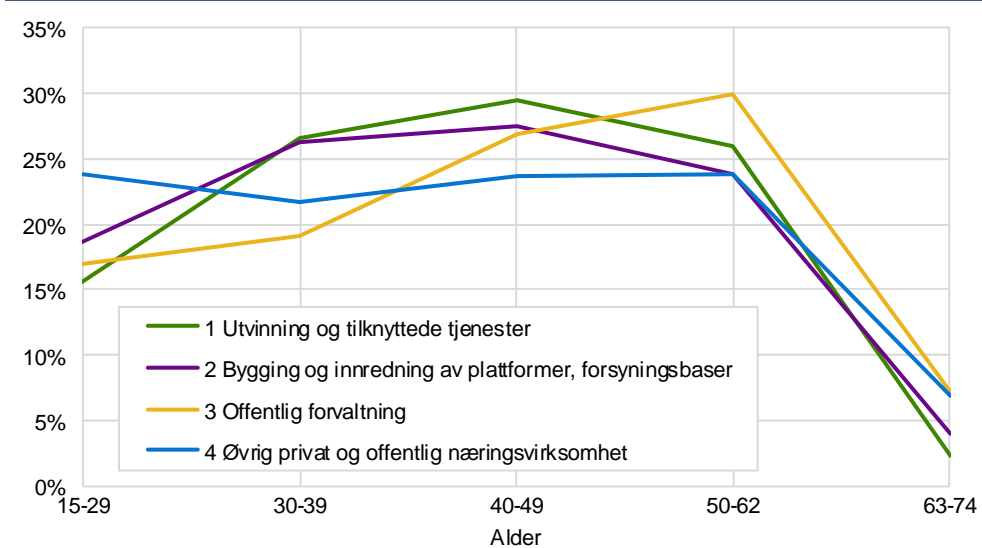
Tar en med de ikke-bosatte, øker andelen uten registrert utdanning markant. Den var 4,0 prosent i 2003, 11,8 i 2011 og synker til 8,9 prosent i 2012, for så å begynne å stige igjen i 2013.

3.3. Aldersfordeling

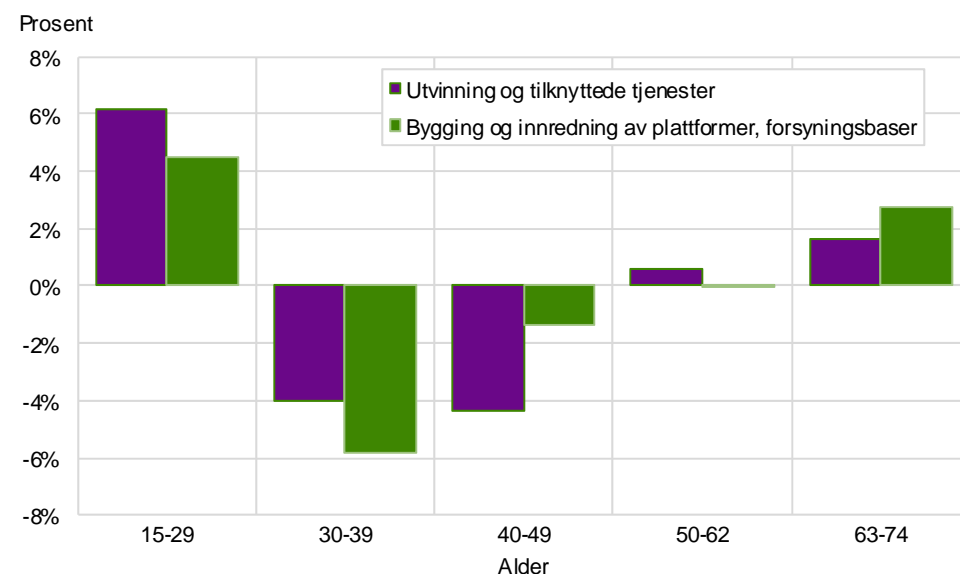
I *Utvinning og tilknyttede tjenester* og *Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser* finner vi en lavere andel unge og eldre sysselsatte sammenlignet med resten av privat sektor (figur 3.2). Fra 2003 til 2012 har imidlertid andelen sysselsatte mellom 15 og 29 år i petroleumssektoren bosatt i Norge økt med 5 prosentpoeng, samtidig som det var en nedgang i aldersgruppene mellom 30 og 50 år. Fra 2012 til 2013 endres alderssammensetningen veldig lite, både for bosatte og ikke-bosatte (figur 3.3).

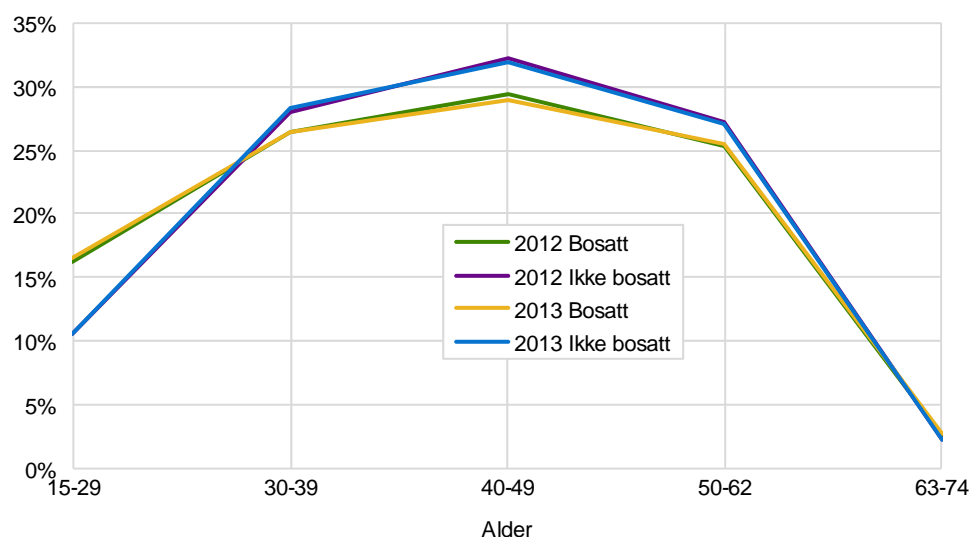
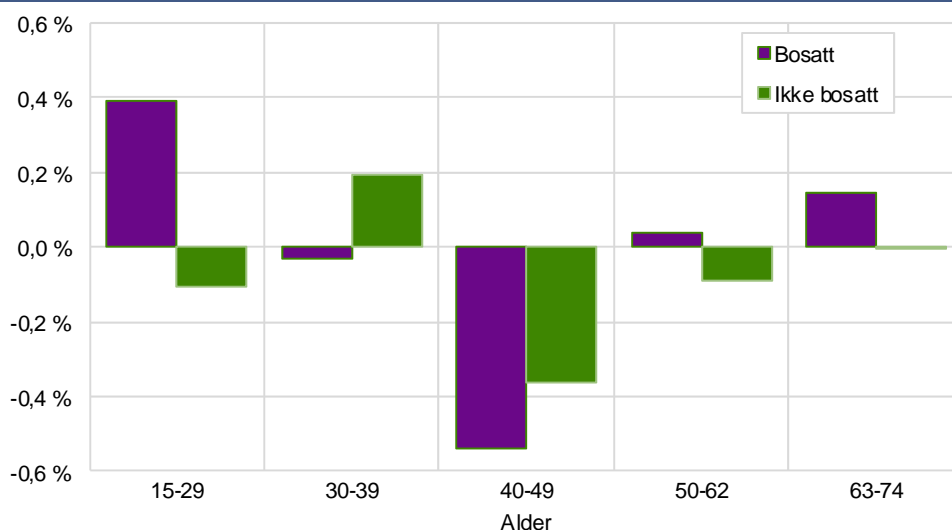
Fra 2012 til 2013 har forskjellen i aldersfordelingen mellom de bosatte og ikke-bosatte i petroleumssektoren nærmest vært uendret. Ingen aldersgrupper verken blant de bosatte eller de ikke bosatte har endret seg mer enn 0,5 prosent opp eller ned.

Figur 3.2. Sysselsatte i Utvinning og tilknyttede tjenester, Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser, offentlig forvaltning og øvrig privat og offentlig næringsvirksomhet bosatt i Norge, etter alder. 2013. Prosent

Figur 3.3. Sysselsatte i petroleumssektoren, bosatt i Norge, etter alder. 2003-2013. Endringstall i prosentpoeng

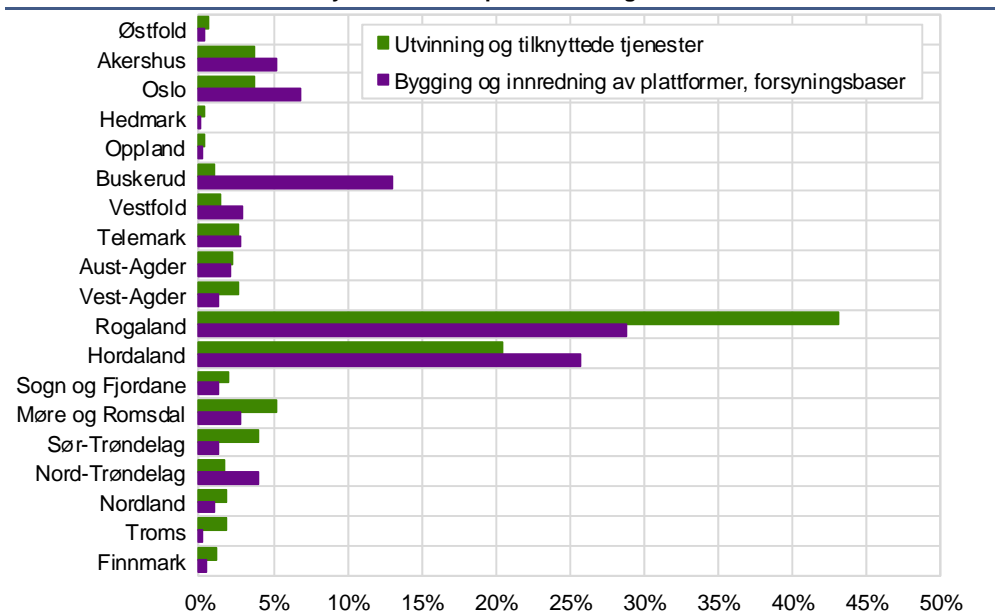

Figur 3.4. Sysselsatte i petroleumssektoren etter alder og bosettingsstatus. 2012 og 2013

Figur 3.5. Sysselsatte i petroleumssektoren etter alder og bosettingsstatus. 2012-2013. Endringstall i prosentpoeng

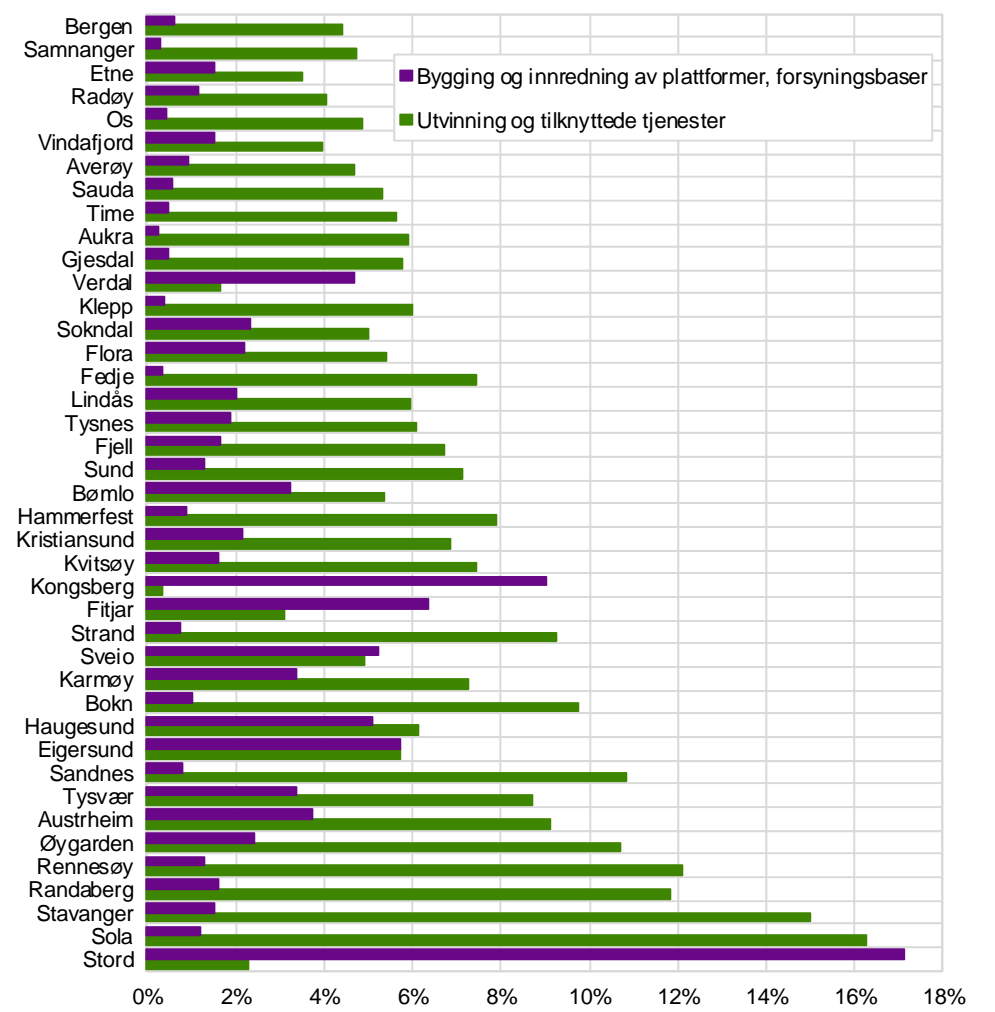
3.4. Geografisk fordeling

De som arbeider på sokkelen har lange friperioder, noe som egner seg godt for langpendling. De sysselsatte i petroleumssektoren er spredd ut over et stort antall bostedskommuner, men det er relativt få sysselsatte som bor i hver enkelt kommune. I 2013 hadde 416 kommuner minst én innbygger sysselsatt i enten petroleumsnæringene eller relaterte næringer. Fylkene Rogaland og Hordaland har desidert størst andel sysselsatte både i petroleumsnæringen og i de petroleumsrelaterte næringene. Hele 61,6 prosent av de sysselsatte i petroleumssektoren bodde i ett av disse fylkene i 2013. I disse to fylkene bodde 63,5 prosent av de sysselsatte i petroleumsnæringene og 54,4 prosent av de sysselsatte i de petroleumsrelaterte næringene. Rogaland har hatt den største økningen i antallet sysselsatte i absolutte tall for petroleumssektoren fra 2012 til 2013, en økning på 1 173 personer.

Figur 3.6. Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter næring og bostedsregion. 2013. Prosent av sysselsatte i respektive næringer i alt

Figur 3.7 Kommuner hvor petroleumssektoren utgjør mer enn 5 % av samlet sysselsetting i 2013

Sola, Stavanger og Rennesøy var i 2013, som i 2012, de tre bostedskommunene med høyest andel sysselsatte i *Utvinning og tilknyttede tjenester*, mens Stord

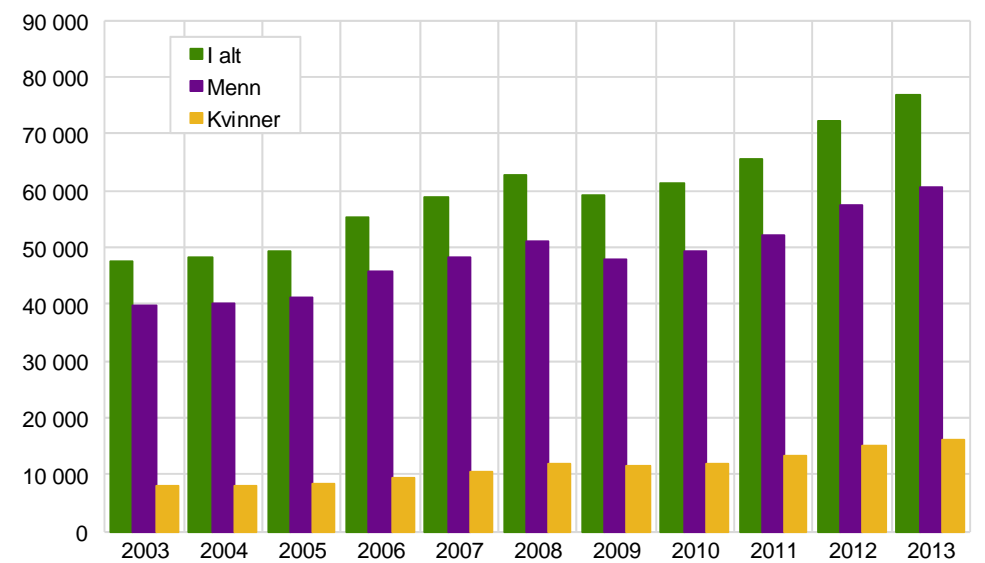
fortsatt var på topp med relativt flest sysselsatte i *Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser*.

4. Kvinner og menn i petroleumssektoren

4.1. Aldersfordeling

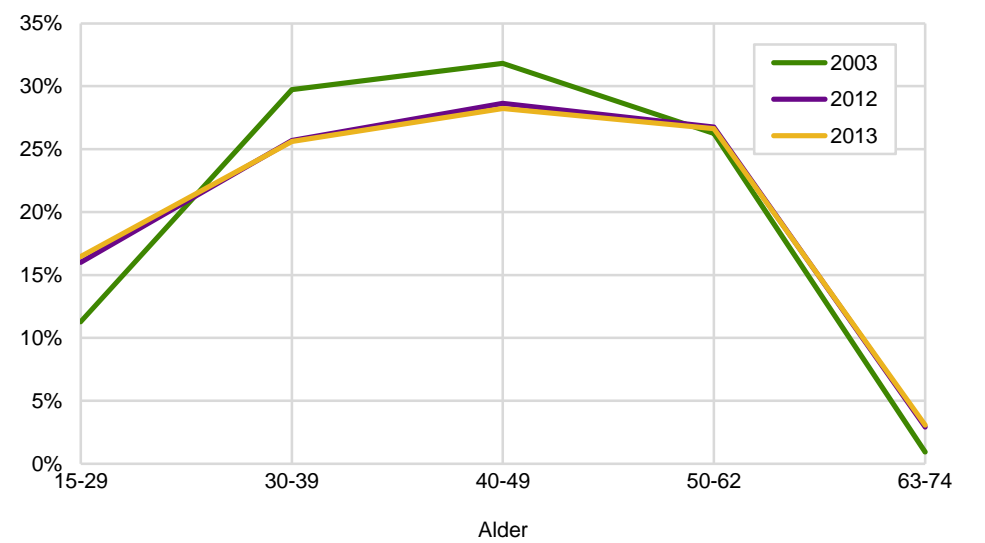
Petroleumssektoren har samlet sett en klar overvekt av menn, men fra 2003 til 2013 ser vi en svak tendens til utjevning mellom kjønnene. Kvinnene utgjorde 21,0 prosent av de sysselsatte i 2013 sammenlignet med 16,4 prosent i 2003.

Figur 4.1. Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter kjønn. 2003-2013

Menn i alderen 15-29 år økte sin andel med 5,2 prosentpoeng fra 2003 til 2013 og utgjorde 16,5 prosent av de mannlige sysselsatte i 2013. Størst nedgang i denne perioden har aldersgruppen 30-39 år hatt, ned 4,9 prosentpoeng til 26,4 prosent. De mannlige sysselsatte i alderen 40-49 år hadde en nedgang på 3,2 prosentpoeng til 25,6 prosent.

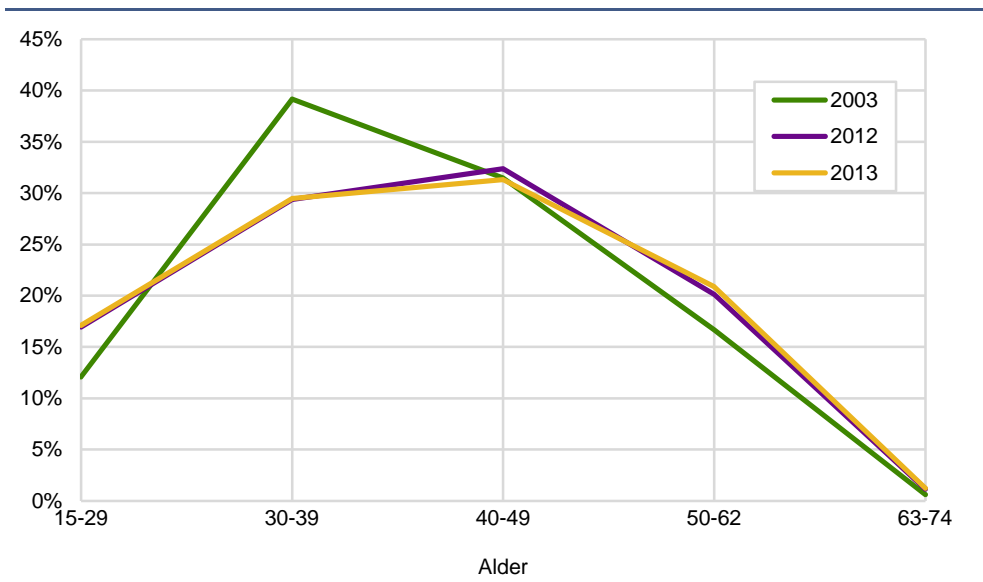
Figur 4.2. Sysselsatte menn i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter alder. 2003, 2012 og 2013. Prosent

I likhet med den mannlige delen av de sysselsatte, har andelen yngre sysselsatte også økt blant kvinner fra 2003 til 2013. Kvinner i alderen 15-29 år har økt sin andel med 5,0 prosentpoeng og utgjorde i 2013 17,1 prosent av de kvinnelige sysselsatte. Kvinner i alderen 30-39 har i samme periode hatt en reduksjon i sin andel på 9,7 prosentpoeng til 29,5 prosent.

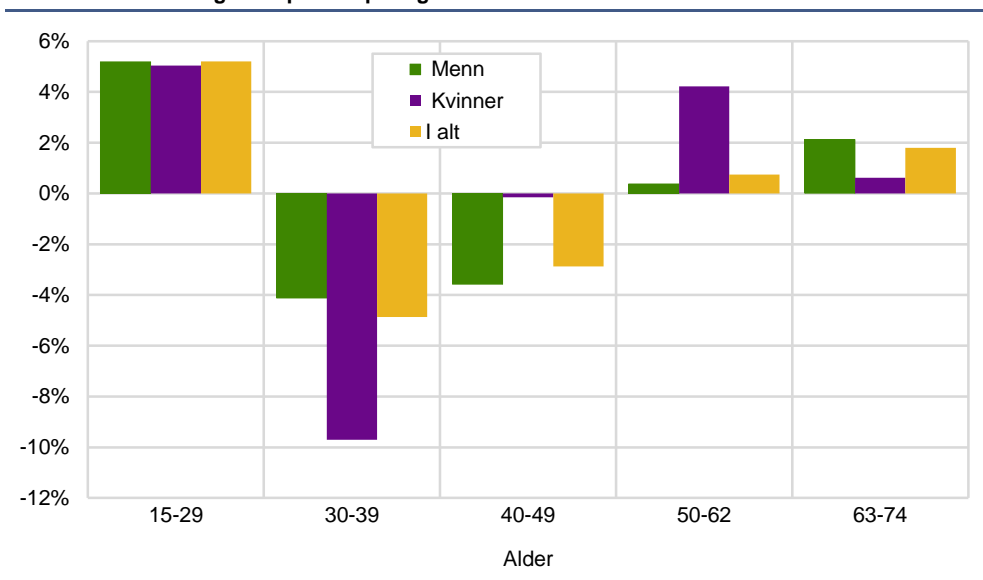
Figur 4.3. Sysselsatte kvinner i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter alder. 2003, 2012 og 2013. Prosent

I 2013 utgjorde denne gruppa 29,4 prosent. Den største aldersgruppen blant kvinner var i 2012 40-49 år, som utgjorde 31,3 prosent av de kvinnelig sysselsatte. Dette har endret seg fra 2003 hvor den største gruppen av kvinnelige sysselsatte befant seg i aldersgruppen 30-39 år.

Kvinner som arbeider i petroleumssektoren er gjennomgående yngre enn menn. Som figur 4.2 og 4.3 viser, er tendensen siden 2003 at aldersforskjellene utjevnes både blant kvinner og menn.

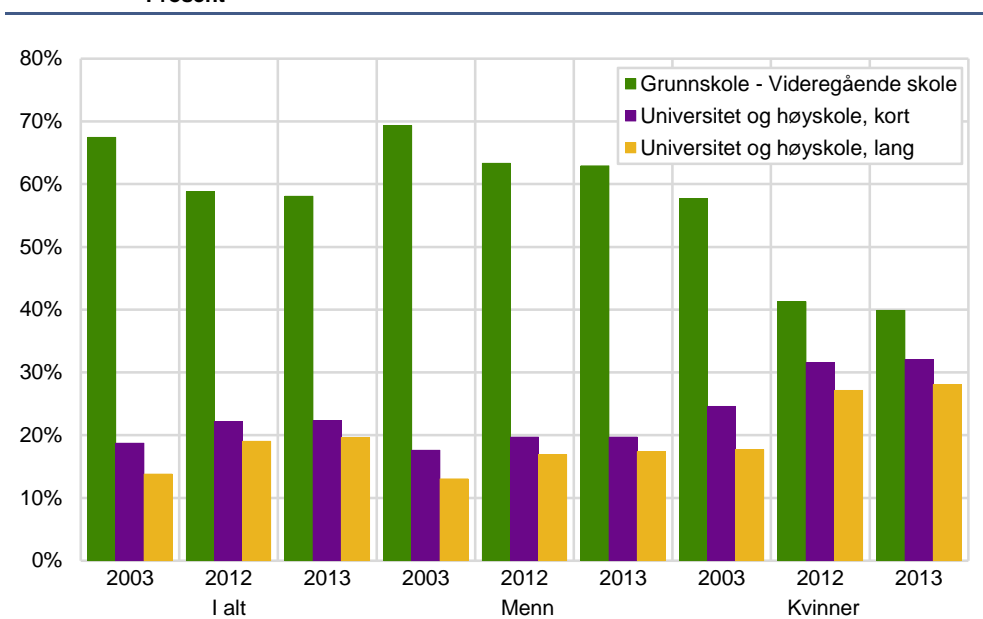
Figur 4.4. Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter alder og kjønn. 2003-2013. Endringstall i prosentpoeng

4.2. Utdanning

Figur 4.5 og tabell 4.1 viser at andelen med grunnskole eller videregående utdanning som sin høyeste fullførte utdanning er redusert fra 2003 til 2013, men fortsatt er det flest sysselsatte med denne utdanningsbakgrunnen.

Figur 4.5. Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter utdanningsnivå. 2003-2013. Prosent

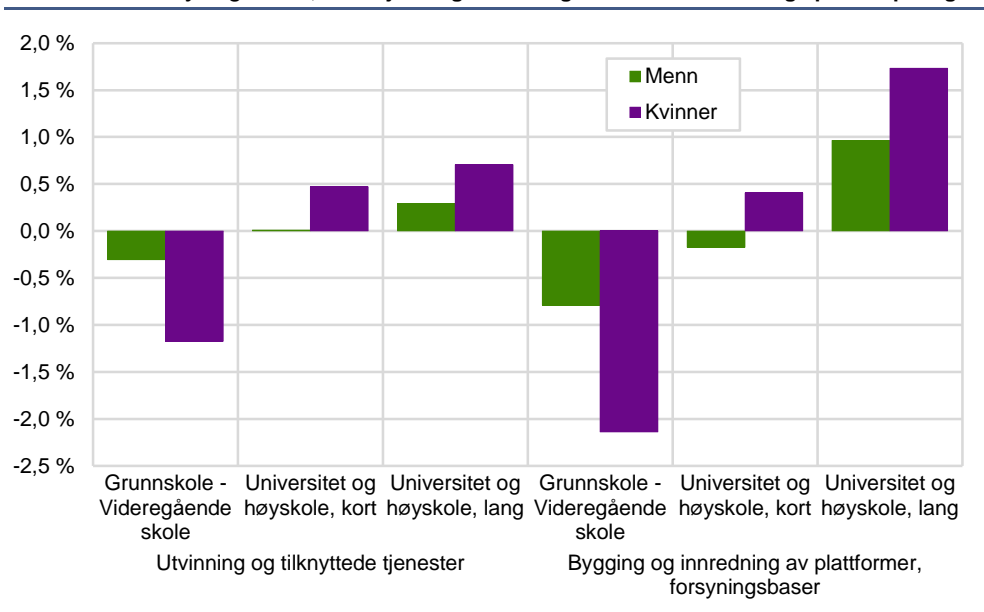
Tabell 4.1. Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, med oppgitt utdanningsnivå, etter utdanning og kjønn. 2003, 2012 og 2013. Prosent og endringstall i prosentpoeng

	Grunnskole - Videregående skole	Universitet og høyskole, kort	Universitet og høyskole, lang
Menn			
2003	68,1	17,3	12,8
2012	61,3	19,1	16,4
2013	60,9	19,1	16,8
2003-2013	-7,1	1,8	4,0
Kvinner			
2003	56,7	24,2	17,4
2012	39,8	30,5	26,2
2013	38,5	30,9	27,1
2003-2013	-18,2	6,7	9,7
I alt			
2003	66,2	18,4	13,6
2012	56,8	21,4	18,4
2013	56,2	21,6	19,0
2003-2013	-10,0	3,2	5,4

Utviklingen i de sysselsattes utdanningsbakgrunn har vært ulik for kvinner og menn. Andelen kvinner med grunn- og videregående skole falt med 18,2 prosentpoeng i perioden, mens andelen blant menn kun falt med 7,1 prosentpoeng. Andelen med kort høyere utdanning økte med 6,7 prosentpoeng for kvinner, men bare med 1,8 prosentpoeng blant menn i samme periode. Andelen med lang høyere utdanning økte med 9,7 prosentpoeng for kvinner i fra 2003 til 2013, mot kun 4,0 prosentpoeng blant menn. Vi ser her bort fra uoppgitt utdanning.

Figur 4.6 viser den siste utviklingen fra 2012 til 2013. Tendensen er at kvinner som kommer inn i næringen har en annen utdanning enn de som forlater næringen. Både for kvinner og menn blir det færre med lavere utdanning og flere med høyere utdanning. Denne endringen er sterkere for kvinner enn menn. Det er små forskjeller for menn i petroleumsnæringene og de petroleumsrelaterte næringene. For kvinner er tendensen til endring mot høyere utdanning sterkest i de petroleumsrelaterte næringene.

Figur 4.6. Sysselsatte i Utvinning og tjenester og Bygging og installasjon av plattformer, forsyningsbaser, etter kjønn og utdanning i 2012 - 2013. Endring i prosentpoeng

Vi ser her at hovedtendensen er den samme, de blir færre med lav utdanning og flere med høy, selv om det for petroleumsnæringene er en beskjeden økning.

Tabell 4.2. Utdanningsnivå og næring, bosatte, 2013, prosent

	Grunnskole - videregående skole	Universitet og høyskole, kort	Universitet og høyskole, lang
Jordbr., skogbr., fiske	87,98	9,09	2,93
Utvinning og tilknyttede tjenester	58,40	21,90	19,70
Bygging og innredning av plattformer	68,15	20,77	11,09
Industri og bergverk	80,36	14,20	5,44
Utleie av arbeidskraft	70,59	24,79	4,63
Bygg- og anleggsvirksomh.	88,35	9,14	2,51
Handel, hotell, restaurant	87,73	10,66	1,61
Transport og kommunikasjon	82,59	14,27	3,14
Finansiell tjenesteyting	60,56	30,65	8,79
Faglig, forretnm. tjenesteyting	48,79	34,73	16,48
Off.adm. og forsvar	46,85	33,82	19,33
Undervisning	49,62	40,25	10,13
Helse- og sosialtjenester	54,39	37,41	8,20
Andre sosiale/personlige tjen.	64,32	26,18	9,50
Gjennomsnitt	67,31	24,62	8,07

Vi ser at utvinning med tjenester ligger noe under gjennomsnittet, mens bygging av plattformer ligger litt over gjennomsnittet. Siden petroleumssektoren anses for å være høyteknologisk ville en kanskje ha ventet et enda høyere utdanningsnivå, mer på linje med faglig og forretningsmessig tjenesteyting. Men som klargjort i innledningen så ser vi her bare på de firmaene som utelukkende leverer til petroleumssektoren. Det gjøre at fore eksempel en del ingeniørvirksomhet som også leverer til andre sektorer i økonomien ikke er tatt med her.

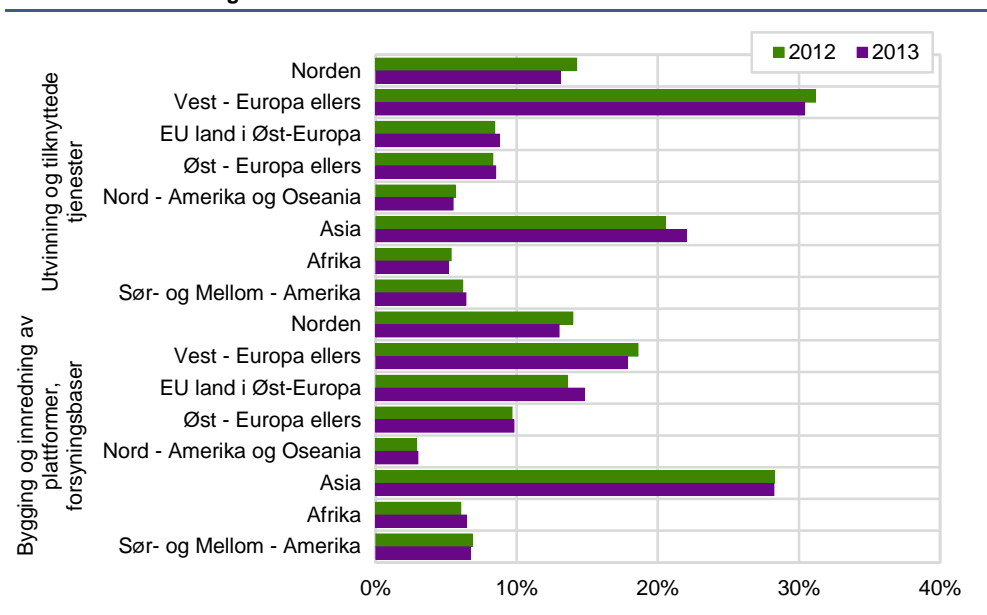
5. Sysselsatte med bakgrunn fra utlandet

Sysselsatte med bakgrunn fra utlandet deles inn i to grupper. Den ene gruppen er de som har innvandret til Norge og bosatt seg her. Personer født i Norge av foreldre med innvandrerbakgrunn inngår ikke i denne gruppen. Den andre gruppen er de som er bosatt i utlandet, men som regelmessig pendler inn eller har kortvarige oppdrag her i landet. I denne gruppen kan vi også finne personer som er født i Norge, men som på et senere tidspunkt har bosatt seg i utlandet.

Sysselsatte innvandrere i petroleumssektoren med bosted i Norge

I 2013 var det 9 734 innvandrere bosatt i Norge som arbeidet i petroleumssektoren. Dette utgjør 12,7 prosent av den bosatte sysselsettingen i petroleumsnæringene og relaterte næringer. Tilsvarende tall for 2012 var 12,2 prosent. Dette er en vesentlig høyere andel enn i 2003, da bare 5,5 prosent av de sysselsatte var innvandrere. Fremdeles er det en overvekt av innvandrere fra Vest-Europa.

Figur 5.1. Sysselsatte med innvandrerbakgrunn i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter landbakgrunn

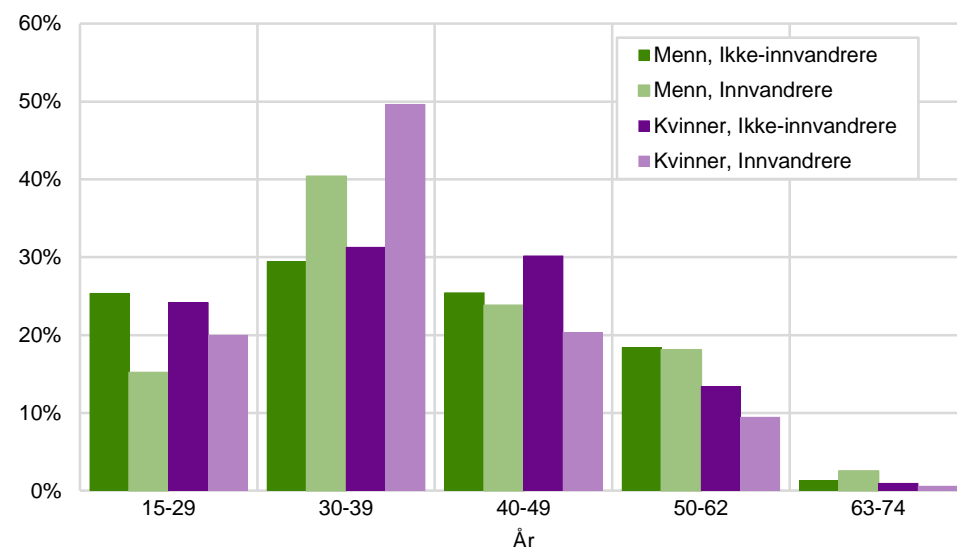

Tabell 5.1. Bosatte innvandrere sysselsatt i petroleumssektoren, etter landbakgrunn. 2003, 2008 -2013

	2003	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Storbritannia	579	777	793	851	906	979	1 001
Danmark	233	276	319	344	451	596	650
Sverige	214	397	389	427	467	517	575
USA	150	112	148	193	244	371	477
Vietnam	146	273	279	303	347	411	452
Tyskland	133	206	226	239	298	365	418
Nederland	110	151	152	177	233	314	410
Chile	101	327	331	340	376	395	400
Frankrike	94	182	196	216	267	341	376
Finland	72	175	191	193	220	253	261
Bosnia-Hercegov.	70	171	193	204	229	281	259
Iran	65	174	162	158	170	179	190
Island	38	67	74	96	109	149	185
Polen	36	82	80	99	122	156	168
Italia	32	44	59	62	94	128	163
Sri Lanka	31	108	92	96	110	142	159
Andre land	610	1 787	1 841	2 017	2 443	3 111	3 590
I alt	2 714	5 309	5 525	6 015	7 086	8 688	9 734

Aldersfordelingen for de sysselsatte viser at innvandrere er yngre enn bosatte uten innvandrerbakgrunn. Innvandremenn har 50 % i aldersgruppa 30- 39, innvandrerkvinnene om lag 40 %.

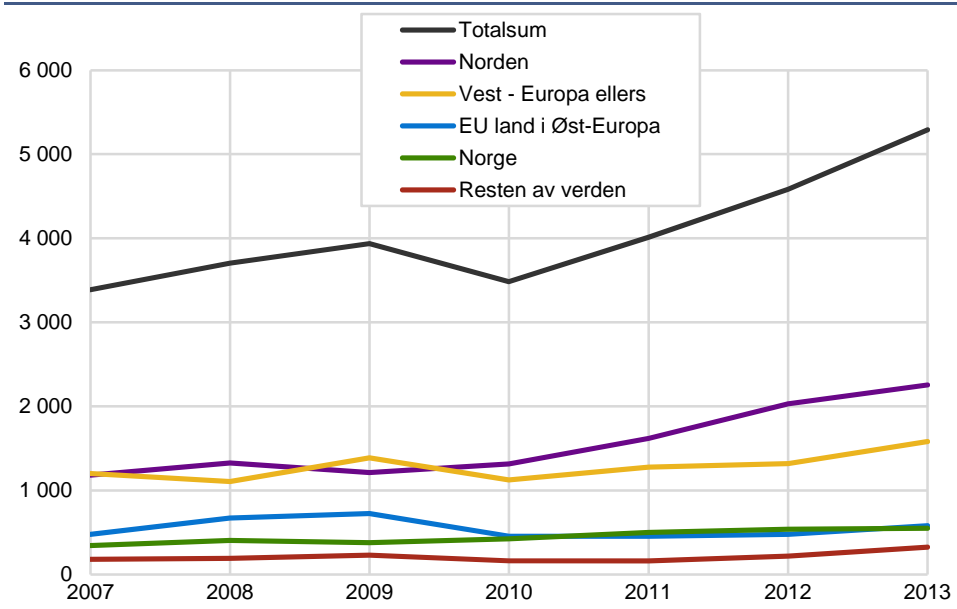
Figur 5.2. Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter innvandrerbakgrunn, kjønn og alder. 2013

Sysselsatte med bosted i utlandet

Arbeidstidsordningene på sokkelen med lange perioder til avspasering gjør petroleumsnæringene velegnet for langpendling. I 2013 var det 5 290 arbeidstakere i petroleumssektoren som var registrert bosatt i utlandet. Det foreligger ikke informasjon om hvilket land arbeidstakerne faktisk bor i, og de er derfor fordelt etter landbakgrunn. I praksis vil dette si fødeland for personer med landbakgrunn fra Norge, for personer med annen landbakgrunn vil det i hovedsak bety statsborgerskap.

Figur 5.3. Sysselsatte i petroleumssektoren som ikke er bosatt i Norge, etter landbakgrunn (verdensregioner). 2007- 2013.

De fleste sysselsatte i petroleumssektoren som ikke er bosatt i Norge, kommer fra EU-land. Tabell 5.2 viser at andelen nordmenn bosatt i utlandet har gått litt opp både i petroleumsnæringene og i de relaterte næringene. Mellom 2012 og 2013 er det ikke store endringer, bortsett fra i bygging av plattformer hvor EU land i Øst-Europa går ned og resten av verden går opp.

Tabell 5.2 Sysselsatte i petroleumssektorens om ikke er bosatt i Norge, etter næring og landbakgrunn (verdensregioner). 2012-2013. Prosent

S	Norge	Norden	Vest - Europa ellers	EU land i Øst-Europa	Resten av verden
Utvinning og tjenester					
2012	12,4	44,7	32,1	6,0	4,8
2013	10,8	42,6	33,0	7,9	5,6
Bygging. av plattformer					
2012	7,0	41,4	4,7	42,8	4,1
2013	7,1	42,4	4,7	35,3	10,5

Tabell 5.3 Sysselsatte i petroleumssektoren som ikke er bosatt i Norge, etter landbakgrunn. 2007- 2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Danmark	474	546	567	623	790	1 102	1 211
Storbritannia	1 013	876	1 143	921	1 040	1 057	1 181
Sverige	583	650	566	590	711	798	900
Norge	322	383	351	405	440	485	500
Polen	354	536	626	383	383	397	501
Finland	117	123	69	90	103	102	107
Nederland	57	63	55	44	67	76	110
USA	22	24	45	54	56	65	46
Tyskland	44	70	65	65	53	56	64
Italia	24	23	25	39	43	45	59
Litauen	101	114	91	50	48	43	42
Frankrike	26	34	34	24	38	39	39
Øvrige land	253	262	299	196	241	320	530
I alt	3 390	3 704	3 936	3 484	4 013	4 585	5 290

6. Sammenligning med andre næringer

Vi ser først på sysselsatte som er bosatt i Norge, og deretter på de som er bosatt i utlandet. I sammenligningen er offentlig forvaltning holdt utenfor, og derfor begrenset til privat sektor samt offentlige foretak. For enkelthets skyld omtales denne gruppa som privat sektor. Petroleumsnæringen og de relaterte næringene utgjorde i 2013 3,4 prosent av all sysselsetting i privat sektor.

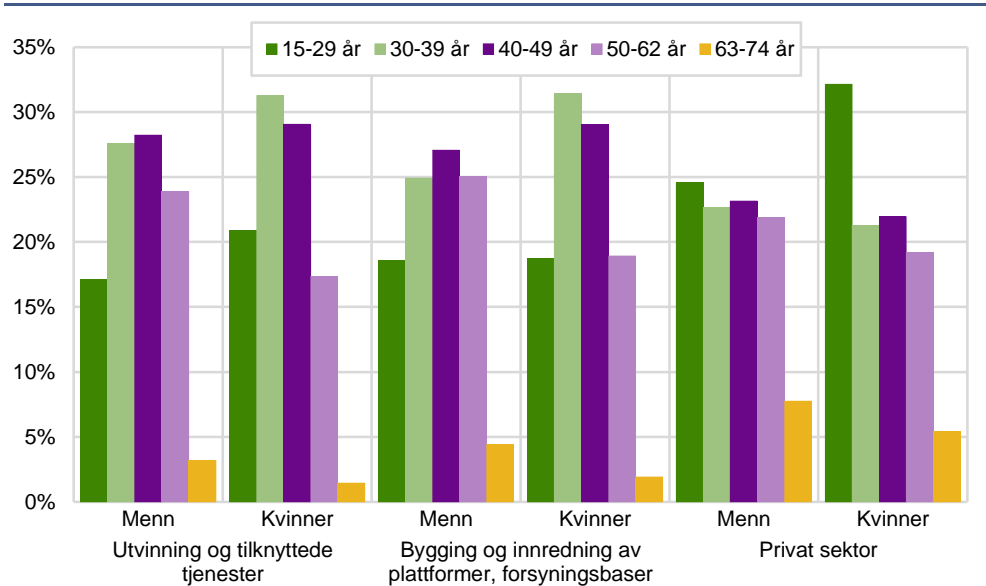
6.1. Sysselsatte bosatt i Norge

Menn og kvinner i petroleumssektoren og privat sektor

Petroleumsnæringene og de relaterte næringene er mer mannsdominerte enn resten av privat sektor. Andelen bosatte kvinner i petroleumssektoren var på 21,0 prosent i 2013. Til sammenligning var den tilsvarende andelen 37,2 prosent i resten av privat sektor. Dette er et drøyt prosentpoeng høyere kvinneandel i petroleumssektoren og et snaut prosentpoeng lavere kvinneandel i privat sektor i forhold til 2011.

Det er langt større konsentrasjon om enkelte aldersgrupper i petroleumssektoren enn i privat sektor for øvrig. Dette kommer først og fremst av en overrepresentasjon i de middelaldrende gruppene, samt en underrepresentasjon i den yngste og de eldste gruppene, spesielt for kvinner. Årsaken til den lave andelen unge er antageligvis krav til høyere utdanning og at mange av de jobbene som tilbys i disse næringene ikke kan utføres som deltidsjobber ved siden av skolegang eller studier.

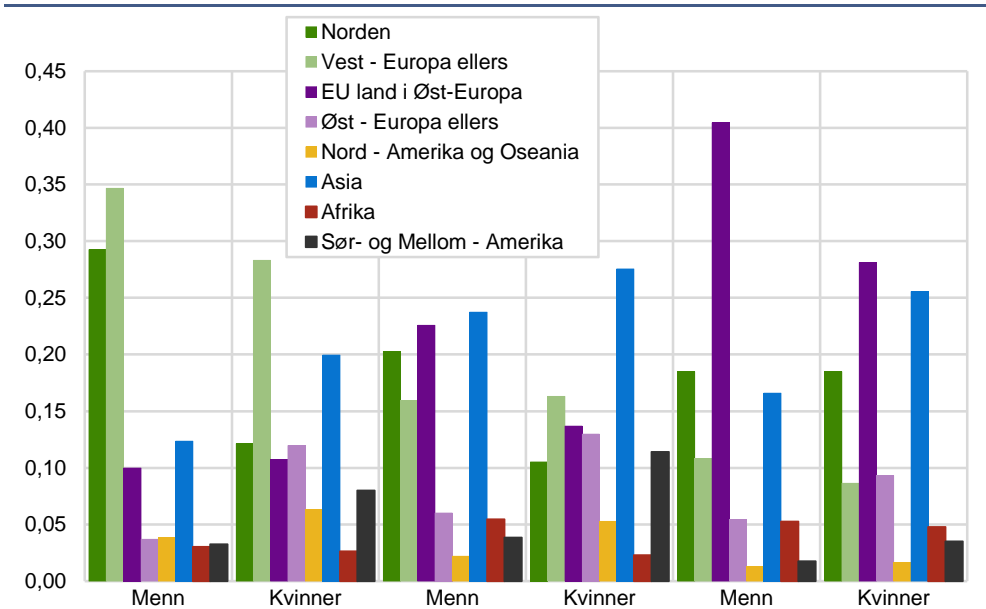
Figur 6.1. Sysselsatte i petroleumssektoren og resten av privat sektor bosatt i Norge, etter næring, kjønn og alder. 2013. Prosent

Innvandrerbakgrunn i petroleumssektoren og i resten av privat sektor

I *Utvinning og tilknyttede tjenester* ser vi at den desidert største gruppen av innvandrere kommer fra Vest-Europa utenom Norden. Innen *Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser* samt i resten av privat sektor er dette noe annerledes. I disse næringene er det ingen dominans fra Vest-Europa ellers. Innvandrere fra Asia er her den største gruppen, samt en langt større andel fra EU-land i Øst-Europa enn innen *Utvinning og tilknyttede tjenester*.

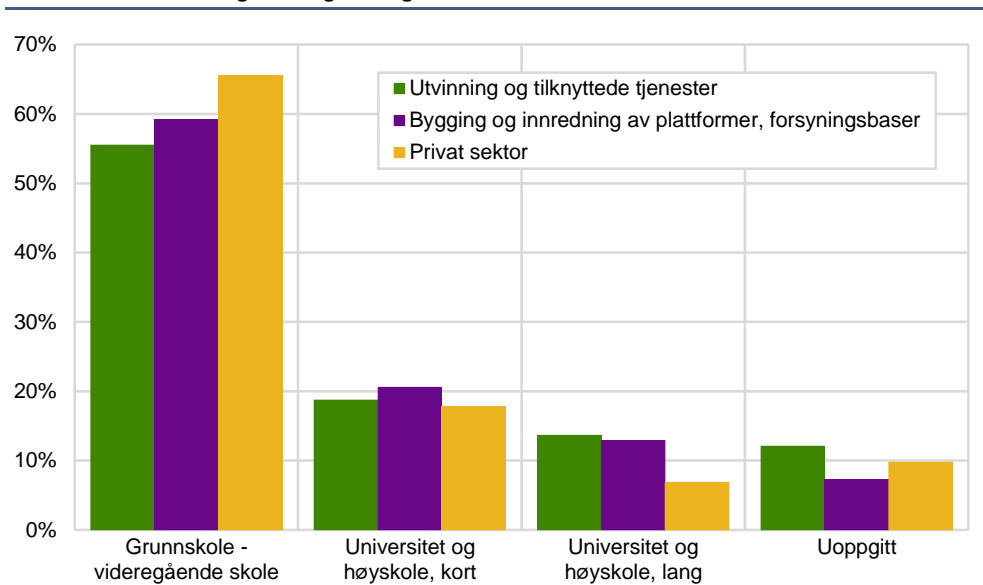
Figur 6.2. Sysselsatte innvandrere i petroleumssektoren og resten av privat sektor etter landbakgrunn (verdensregioner). 2013. Prosent

Utdanningsnivå i petroleumssektoren og privat sektor

I 2013 hadde 42,0 prosent av de sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge kort eller lang utdanning på høyskole- eller universitetsnivå. I resten av privat sektor hadde 34,0 prosent av de sysselsatte tilsvarende utdanning.

Figur 6.3. Sysselsatte i petroleumssektoren og resten av privat sektor bosatt i Norge, etter utdanningsnivå og næring. 2013. Prosent

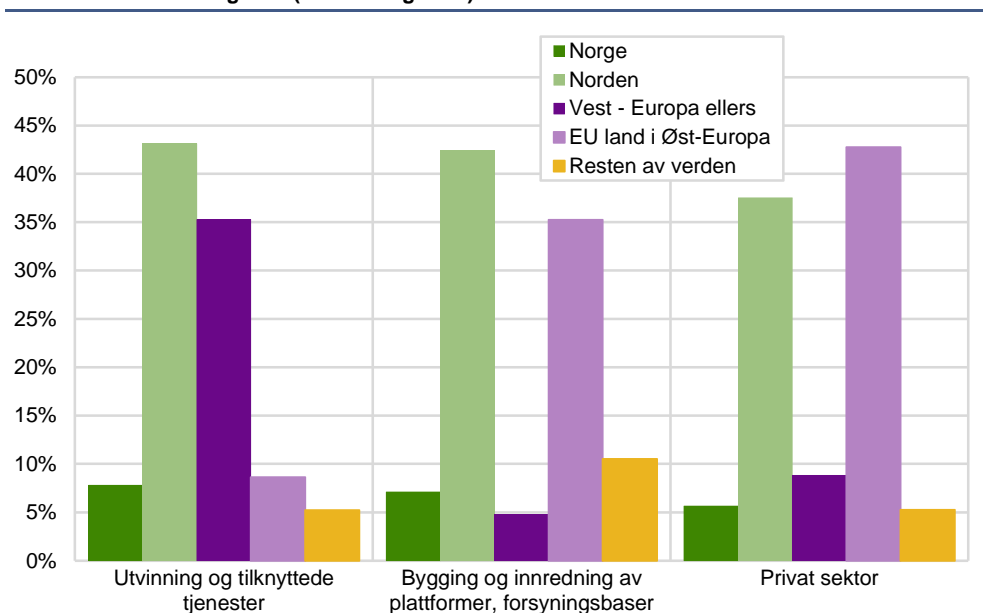

Figur 6.3 viser at utdanningsnivået er forholdsvis likt. Petroleumssektoren har noe færre med grunnskole og videregående skole og noen flere med lang universitetets- og høyskole utdanning

6.2. Sysselsatte ikke bosatt i Norge

Blant sysselsatte ikke bosatt i Norge skiller *Utvinning og tilknyttede tjenester* seg fra resten av privat sektor, med en vesentlig større andel sysselsatte bosatt i Norden og Vest-Europa ellers, mens Norden og EU-land i Øst-Europa dominerer i de petroleumsrelaterte næringene *Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser* og resten av privat sektor.

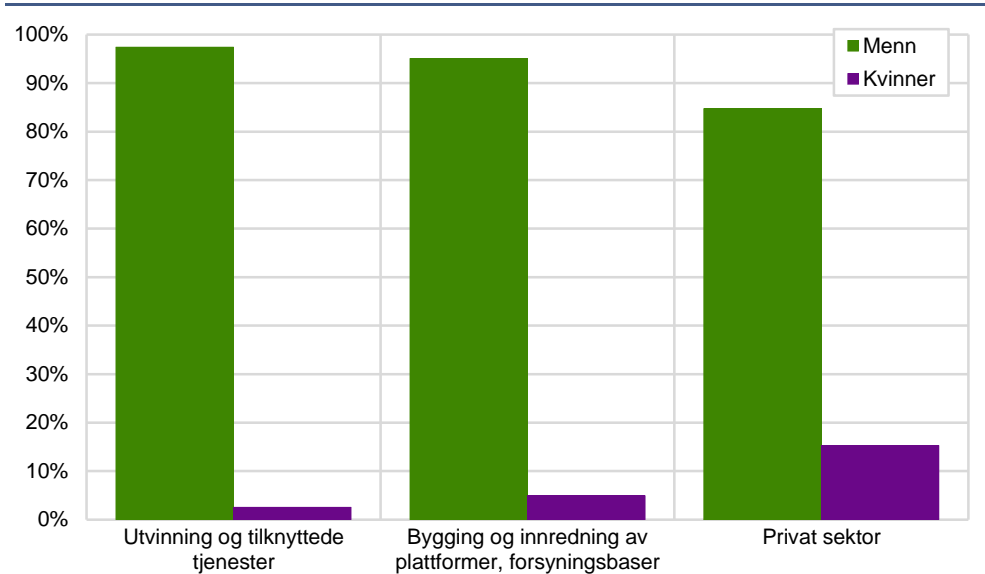
Figur 6.4. Sysselsatte i petroleumssektoren og annen privat sektor ikke bosatt i Norge, etter landbakgrunn (verdensregioner). 2013. Prosent

Blant ikke-bosatte er kvinneandelen svært lav for sysselsatte i både petroleumsnæringene og i petroleumsrelaterte næringer sammenlignet med sysselsatte i resten av privat sektor.

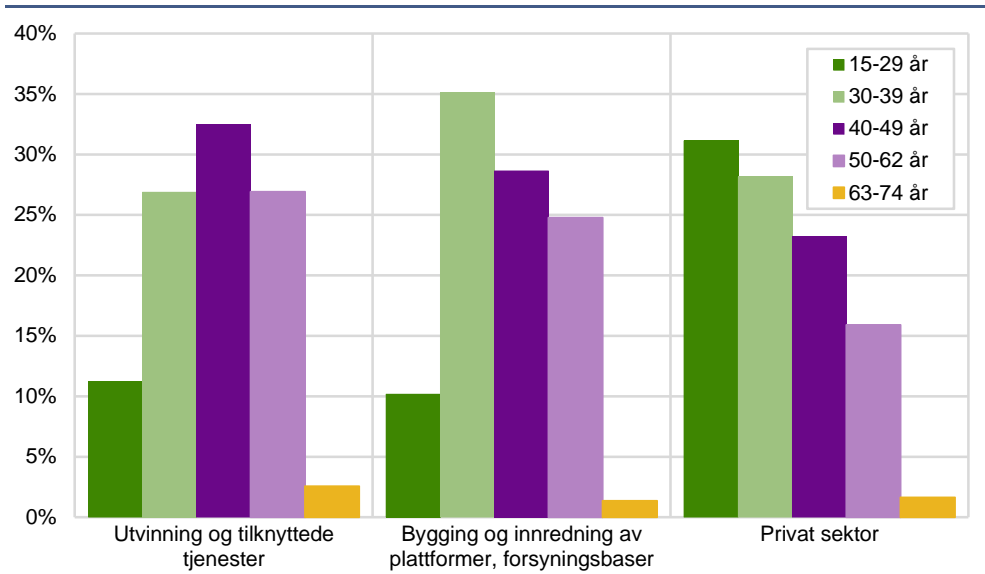
Figur 6.5. Sysselsatte i petroleumssektoren og annen privat sektor ikke bosatt i Norge, etter kjønn og næring. 2013. Prosent

Blant ikke-bosatte sysselsatt i petroleumssektoren er det videre en lavere andel unge enn i øvrige næringer i privat sektor. Dette gjelder både for kvinner og menn (figur 6.6).

Petroleums- og petroleumsrelaterte næringer har en høyere andel sysselsatte i aldersgruppen 40-49 år og 50-62 år enn i øvrige næringer i privat sektor.

Figur 6.6. Sysselsatte i petroleumssektoren og annen privat sektor ikke bosatt i Norge, etter alder og næring. 2013. Prosent

Vedlegg A: Vedleggstabeller

Tallgrunnlaget for rapporten er nå tilgjengelig vederlagsfritt i form av en Excel pivottabell. Pivottabellen kan bestilles fra Arbeidsmarked@ssb.no

Vedlegg B: Standard for næringsgruppering

Norsk standard for næringsgruppering (SN07) legges til grunn for næringsinndelingen i rapporten. I "Rapporter 2009/43" var bedrifter og statistikk over sysselsatte frem til 2008 knyttet til næringer gjennom næringsstandarden av 2002 (SN02), og det blir derfor et brudd i statistikken. I foreliggende rapport vil tallmaterialet fra før 2008 være fordelt etter gammel næringsstandard, mens tallene for 2008 og senere følger ny næringsstandard.

Forholdet mellom de to næringsstandardene er innenfor de enkelte næringsområder i hovedsak en konvertering, men revisjon av en standard innebærer også vurdering av utviklingstrekk og relevans innad i næringer, noe som gjør at grupperinger kan bli endret. En fullstendig oversikt over Standard for næringsgruppering foreligger i [NOS D 383](#).

For petroleumsnæringene (utvinning og tjenester knyttet til utvinning) innebærer den reviderte næringsstandarden i all hovedsak en ren konvertering. En test viser at ved anvendelsen av SN02 og SN07 gir et avvik i populasjonen på 23 personer i 2008. For petroleumsnæringene innebærer det derfor ingen metodiske avvik ved å sammenligne tall med gammel og ny standard.

For petroleumrelaterte næringer ((bygging og innredning av plattformer mm.) innebærer overgangen i stor grad også en ren konvertering, med ett sentralt unntak; "Reparasjon og vedlikehold av borerigger" som i SN02 var mulig å knytte til petroleumrelaterte næringer. I SN02 omfattet standarden "bygging og reparasjon og innrednings- og installasjonsarbeid på oljeplattformer og moduler". Nytt for SN07 er at "reparasjon og vedlikehold" er adskilt fra "bygging", og er samtidig slått sammen med reparasjon og vedlikehold av både skip, båter og borerigger. Reparasjon og vedlikehold kan derfor ikke lenger avgrenses for bare å gjelde petroleumsnæringene. Denne endringen reduserer omfanget av sysselsatte i de petroleumrelaterte næringene med 3 – 4 000. For det totale antallet sysselsatte i de petroleumrelaterte næringene innebærer dette et brudd mellom 2007 og 2008.

Hovedfokus i rapporten er endringer i fordelingen langs variabler som kjønn, utdanning og alder. Dette er variabler som blir presentert i relative størrelser og ikke absolutte tall. Sammenligner vi fordelingene i de nevnte variable for 2008 med gammel og ny næringsstandard, ser vi at forskjellene er små. For eksempel viser fordelingen på utdanning totalt et avvik på 0,1 prosentpoeng. En sammenligning i den prosentvise fordelingen innenfor de ulike analysevariablene vil derfor ikke bli påvirket av omleggingen til ny næringsstandard.

På bakgrunn av dette vil det i perioden før 2008 ikke bli kommentert om endringer i absolutte tall for de petroleumrelaterte næringene.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over hvilke endringer/brudd som gjør seg gjeldende i statistikken som følge av ny næringsstandard. Bortsett fra omleggingen beskrevet over vil avvik skyldes enkeltvirksomheter som er blitt knyttet til andre næringer i ny standard enn de var i gammel standard, dette er ubetydelige avvik.

Standard for næringsgruppering, 2002 (SN02)	
Petroleumsnæringen	
11.100	Utvinning av råolje og naturgass
11.200	Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning
60.300	Rørtransport
Petroleumsrelaterte næringer	
35.114	Bygging og reparasjon av oljeplattformer og moduler
35.115	Innrednings- og installasjonsarbeid utført på borerigger og moduler
63.224	Forsyningsbaser

Standard for næringsgruppering, 2007 (SN07)	
Petroleumsnæringen	
06.100	Utvinning av råolje
06.200	Utvinning av naturgass
09.101	Boretjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass
09.109	Andre tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass
52.215	Tjenester tilknyttet drift av rørledninger
49.500	Rørtransport
Petroleumsrelaterte næringer	
30.113	Bygging av oljeplattformer og moduler
30.116	Innrednings- og installasjonsarbeid utført på borerigger og moduler
52.223	Forsyningsbaser

Vedlegg C: Dokumentasjon: Registerbasert sysselsettingsstatistikk for bosatte

1. Omfang

Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken omfatter bosatte personer 15-74 år som har utført arbeid av minst én times varighet i referanseuken, eller som var midlertidig fraværende fra slikt arbeid.

2. Datakilder

Data for den registerbaserte sysselsettingsstatistikken er basert på flere ulike registre. De viktigste er NAVs Arbeidsgiver-/ arbeidstakerregister (Aa-registeret), lønns- og trekkoppgaveregisteret og selvangivelsesregisteret administrert av Skattedirektoratet, registeret over vernepliktige og sivilarbeidere fra henholdsvis Vernepliktsverket og Siviltjenesteadministrasjonen, og Enhetsregisteret/ Virksomhets- og foretaksregisteret.

Aa-registeret er hovedkilden til data om lønnstakere, men lønns- og trekkoppgaveregisteret utgjør et viktig supplement ved at det fanger opp lønnstakerforhold som ikke er meldepliktige til Aa-registeret. Begge registre har arbeidsforhold (jobber) som enhet. Selvangivelsesregisteret er hovedkilden til opplysninger om selvstendig næringsdrivende. Enhetsregisteret og Virksomhets- og foretaksregisteret gir opplysninger om virksomhetene (arbeidssted). I tillegg nyttes supplerende data fra en rekke andre kilder: NAVs ARENA-register gir data om arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak, registre over ansatte i stat i kommune, lønnsstatistikk for ansatte i privat sektor, sykefraværsregisteret mv.

Avgrensingen av sysselsatte er altså basert på en rekke ulike kilder, og det er bygget opp et system i SSB for en samlet utnytting av disse. Systemene omfatter moduler for konsistensbehandling mellom ulike datakilder, valg av viktigste arbeidsforhold og klassifisering som sysselsatt.

3. Kontroller av datagrunnlag

For de tre mest sentrale registrene som ligger til grunn for produksjonen, skjer kontroll og revisjon på følgende måte:

- NAV gjennomfører årlig en "årskontroll" av Aa-registeret. Arbeidsgivere med manuell innrapportering får tilsendt lister over alle personer de har stående innmeldt med aktivt arbeidsforhold. Feil blir meldt NAV. SSB bidrar i kontroll av at foretak med flere virksomheter har egne numre for hver virksomhet, samt at arbeidstakerne knyttes til riktig virksomhet. Feil som oppdages rettes i statistikken, samtidig som det sendes melding til arbeidsgiver for at opprettinger i selve registeret også blir utført. Dette er viktig for korrekt informasjon om næring og arbeidsstedskommune. I tillegg gjør SSB kontroller av Aa-registeret mot Enhetsregisteret, lønns- og trekkoppgaveregisteret, NAVs ARENA-register over arbeidsledige m.m.
- Kontroll av lønns- og trekkoppgaveregisteret blir utført i flere ledd. Arbeidsgiverne gjør den første kontrollen før materialet blir sendt Skatteetaten. Deretter gjennomfører Skatteetaten kontroller både lokalt ved kommunekassererkontorene og sentralt i Skattedirektoratet. Materialet blir også kontrollert av Statistisk sentralbyrå der kontroll og kvalitetssikring av institusjonell sektor og næring er den mest omfattende.
- Også for Selvangivelsesregisteret blir det utført en rekke maskinelle kontroller. For det første blir det kontrollert om summen av delposter stemmer med hovedpostene fra selvangivelsen. Det blir videre undersøkt om ekstreme verdier er logiske i forhold til resten av selvangivelsen. Interne konsistenskontroller blir også gjennomført, som for eksempel om inntekt av eget bosted i forhold til likningsverdien av bostedet stemmer. Eksterne konsistenskontroller blir gjort mot tilsvarende størrelser i SSBs skattestatistikk for personlige skatteyttere.

4. Begreper, kjennemerker og grupperinger

4.1. Definisjon av de viktigste begreper og variabler

Sysselsatt Sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller siviltjeneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte.

4.2. Standard klassifikasjoner

For sysselsatte med flere arbeidsforhold i referanseuken, fastsettes ett som det viktigste. Opplysninger om personenes jobb- og bedriftsrelaterte kjennemerker gjelder det viktigste arbeidsforholdet.

Personrelaterte kjennemerker Kjennemerkene bosted, kjønn, og alder er hentet fra Folkeregisteret. Informasjon om bosted og alder er per november det aktuelle året. For årene 2000-2004 er alder regnet i fylte år ved utgangen av året.

Virksomhetsrelaterte kjennemerker Kjennemerkene arbeidssted og næring er innhentet fra Virksomhets- og foretaksregisteret, og gjelder virksomheten hvor personen arbeider. For selvstendig næringsdrivende som ikke kan knyttes til hverken virksomhet eller foretak, ligger informasjon om bosted, utdanning og familiemedlemmers selvstendig virksomhet til grunn.

Næring Er kodet etter Standard for næringsgruppering (SN2007).

Fordeling på kommuner følger kommuneliste pr. 1.1. i produksjonsåret for statistikken

Vedlegg D: Dokumentasjon: Sysselsatte ikke registrert bosatte

1. Omfang

Statistikken for sysselsatte og arbeidsledige på korttidsopphold omfatter personer mellom 15 og 74 år, som arbeider eller er registrert som arbeidssøker i Norge, og som er registrert med kjennemerket "ikke bosatt" i Folkeregisteret.

Personer som kommer fra land utenfor Norden og som forventes å oppholde seg i minst seks måneder i landet, skal registreres som "bosatt" i Folkeregisteret. Personer som oppholder seg i Norge i en periode på under seks måneder, eller som ikke bor i Norge i det hele tatt, men reiser daglig inn i landet for å arbeide, skal registreres som "ikke-bosatt". Det er altså denne gruppen statistikken tar for seg.

Tallene som er publisert så langt inkluderer ikke selvstendig næringsdrivende, da vi foreløpig ikke har gode nok metoder til å identifisere og å lage gode data for denne gruppen.

2. Datakilder

Statistikken er basert på informasjon fra flere ulike registre. De viktigste registrene for sysselsettingsstatistikken er NAVs Arbeidstaker/Arbeidsgiverregister (Aa-registeret), Lønns- og trekkoppgaverregisteret, registre over personer/arbeidsforhold fra Sentralskattekontoret for utenlandssaker, Enhetsregisteret og Selvangivelsesregisteret.

Til Aa-registeret skal alle arbeidsgivere melde arbeidsforhold med minst fire timers gjennomsnittlig arbeidstid per uke. Det er i utgangspunktet meldeplikt for alle arbeidsgivere som får arbeid utført i Norge og generelt alle der hvor det betales ut lønn som det skal betales arbeidsgiveravgift for, uavhengig av om arbeidsgiveren er "norsk" eller om arbeidsgiveren er registrert bosatt. Både de som kommer som individuelle arbeidstakere og tjenesteytere vil derfor være meldepliktige til Aa-registeret. Men noen unntak finnes:

- Arbeidsforholdet skal vare i mer enn 6 dager. Det betyr altså at helt kortvarige oppdrag ikke blir med.
- Det må være et ansettelsesforhold. Det er ikke meldeplikt for selvstendig næringsdrivende, frilansere, styremedlemmer og vernepliktige, selv om noen av disse gruppene får utbetalt godtgjørelse som defineres som lønn.
- Det er fritak for meldeplikt for ansatte hos utenlandske virksomheter som har et (tidsbegrenset) oppdrag innen bygge- og monteringsvirksomhet og i Nordsjøen.
- Trailersjåfører, bussjåfører, o.l. som utfører transportoppdrag i Norge for utenlandsk arbeidsgiver skal ikke meldes inn i Aa-registeret mens de kjører i Norge.
- Utenlandske arbeidere som bare er i Norge på forretningsreise eller som deltakere på konferanser, kurs, seminarer, o.l. skal heller ikke innmeldes i Aa-registeret.

Lønns- og trekkoppgaverregisteret (LTO) er Skattedirektoratets register over lønns- og trekkoppgaver. Alle arbeidsgivere eller oppdragsgivere, som i året har utbetalt lønn eller annen godtgjørelse til arbeidstakere eller mottakere av oppdrag, er som hovedregel pliktige til å sende lønns- og trekkoppgave til kommune-kasserer/Skattedirektoratet. Det skal sendes en LTO-oppgave per arbeidsforhold per år til skattemyndighetene. LTO-registeret skal inneholde alle de lønnstakerforhold som finnes i Aa-registeret, men inneholder i tillegg data om små og kortvarige lønnstakerforhold og om de som mottar lønn uten å stå i et ansettelsesforhold slik det er definert i Aa-registeret. LTO-registeret skal inneholde alle de lønnstakerforhold der personer kommer til Norge som individuell arbeidstaker eller som utstasjonert arbeidstaker, men dekker ikke selvstendig næringsdrivende.

Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU) har registre som supplerer unntaket for meldeplikten til Aa-registeret når det gjelder ansatte hos utenlandske virksomheter som har et (tidsbegrenset) oppdrag innen bygge- og monteringsvirksomhet og i Nordsjøen. Ifølge ligningsloven §6-10 plikter enhver næringsdrivende og ethvert offentlig organ som gir noen et oppdrag på kontinentalsokkelen eller på plass for bygge- og monteringsarbeid, samt oppdrag tilknyttet disse, å gi opplysninger om både arbeidstakere og oppdragstakere til SFU. Opplysningene skal gis både om ansatte hos direkte oppdragstakere og påfølgende oppdragstakere i kontraktskjeden. Oppdragsgiver skal også gi opplysninger om egne ansatte. Både oppdragsgiver og oppdragstaker har plikt til å gi opplysninger om egne ansatte tilknyttet oppdrag nevnt over. Det betyr at den norske oppdragsgiveren er ansvarlig for at den utenlandske oppdragstakeren registrerer sine ansatte hos SFU.

Plikten til å rapportere arbeidstakere er imidlertid begrenset (ifølge forskrift datert 30. desember 1983 § 2). Det pliktes ikke å gi opplysninger om norske statsborgere som er ansatt av en person bosatt i Norge eller i et selskap hjemmehørende i Norge. Dette innebærer at det skal gis opplysninger om norske arbeidstakere ansatt hos utenlandske oppdragsgivere/oppdragstakere, og om utenlandske arbeidstakere ansatt hos norske oppdragsgivere/oppdragstakere når disse benyttes til utførelse av oppdrag på sokkel eller innenfor bygg og anleggsarbeid på land.

I 2004 ble det vedtatt en endring i ligningsloven der rapporteringsplikten til SFU ble utvidet til å gjelde alle bransjer. Forskriften til loven ble endret 1. november 2004, men først iverksatt fra 15. august 2008.

3. Kontroll og revisjon

For de mest sentrale registrene som ligger til grunn for produksjonen, skjer kontroll og revisjon på følgende måte:

- Aa-registeret og LTO-registeret se punkt 3 i Vedlegg 1.
- Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU) sender en til to ganger i året en liste med ikke avsluttede arbeidsforhold til alle oppdragstakere, der de blir spurt om å ajourføre listen. Denne listen sendes også til utlandet.
- Når det gjelder utmelding av SFU-registrene ved opphør av arbeidsforholdet i Norge, har vi sikrere indikasjoner på at det er en god del mangler. Vi ser at mange arbeidsforhold med startdatoer langt tilbake i tid, fremdeles står som aktive. For de fleste rimer dette dårlig med at de forventes å oppholde seg kort tid i Norge. Det er heller ikke overraskende at et foretak med et kortvarig oppdrag i Norge ikke bryr seg med å sende opphørmeldinger når de forlater landet. Vi har derfor valgt å kreve at det skal foreligge en lønns- og trekkoppgave på personen for det aktuelle året, før vi tar med lønnsstakerforholdet. Effekten av denne reglen er relativt stor. Informasjon fra skattemyndighetene tyder på at i en del tilfeller er problemet heller manglende innsending av en lønns- og trekkoppgave. Vi har derfor laget et opplegg for å også ta med personer som ikke har en lønns- og trekkoppgave i statistikkåret.

4. Definisjon av de viktigste begreper og kjennemerker

Landbakgrunn

Opplysninger om landbakgrunn og statsborgerskap er hentet fra SSBs befolkningsstatistikkssystem. Det benyttes en fødelandsfil som oppdateres hvert år. For personer født i Norge bruker vi dette som landbakgrunn, mens det for andre personer kun finnes opplysninger om statsborgerskap.

Alder Alder er regnet i fylte år per 31. desember i statistikkåret.

Næring Opplysninger om næring for virksomheten hvor personen arbeider er hentet fra Enhetsregisteret.

Opplysning om arbeidsforholdet til lønnstakere som blir definert som sysselsatt kun på grunnlag av opplysninger fra Lønns- og trekkoppgaveregisteret og SFU-registrene, er knyttet til et foretak.

I de tilfeller hvor personen er ansatt i et foretak med flere virksomheter, kan det være usikkert om arbeidsforholdet faktisk blir knyttet til riktig virksomhet, og dermed om en får korrekte opplysninger om næring og arbeidssted.

Figurregister

3.1.	Sysselsatte i petroleumssektoren, etter bosettingsstatus. 2003-2013.....	9
3.2.	Sysselsatte i Utvinning og tilknyttede tjenester, Bygging og innredning av plattformer, forsyningsbaser, offentlig forvaltning og øvrig privat og offentlig næringsvirksomhet bosatt i Norge, etter alder. 2013. Prosent.....	11
3.3.	Sysselsatte i petroleumssektoren, bosatt i Norge, etter alder. 2003-2013. Endringstall i prosentpoeng.....	11
3.4.	Sysselsatte i petroleumssektoren etter alder og bosettingsstatus. 2012 og 2013.....	12
3.5.	Sysselsatte i petroleumssektoren etter alder og bosettingsstatus. 2012-2013. Endringstall i prosentpoeng.....	12
3.6.	Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter næring og bostedsregion. 2013. Prosent av sysselsatte i respektive næringer i alt.....	13
3.7.	Kommuner hvor petroleumssektoren utgjør mer enn 5 % av samlet sysselsetting i 2013.....	13
4.1.	Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter kjønn. 2003-2013.....	14
4.2.	Sysselsatte menn i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter alder. 2003, 2012 og 2013. Prosent.....	14
4.3.	Sysselsatte kvinner i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter alder. 2003, 2012 og 2013. Prosent.....	15
4.4.	Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter alder og kjønn. 2003-2013. Endringstall i prosentpoeng.....	15
4.5.	Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter utdanningsnivå. 2003-2013. Prosent.....	16
4.6.	Sysselsatte i <i>Utvinning og tjenester og Bygging og installasjon av plattformer, forsyningsbaser</i> , etter kjønn og utdanning i 2012 - 2013. Endring i prosentpoeng.....	17
5.1.	Sysselsatte med innvanderbakgrunn i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter landbakgrunn.....	18
5.2.	Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, etter innvanderbakgrunn, kjønn og alder. 2013.....	19
5.3.	Sysselsatte i petroleumssektoren som ikke er bosatt i Norge, etter landbakgrunn (verdensregioner), 2007- 2013.....	19
6.1.	Sysselsatte i petroleumssektoren og resten av privat sektor bosatt i Norge, etter næring, kjønn og alder. 2013. Prosent.....	21
6.2.	Sysselsatte innvandrere i petroleumssektoren og resten av privat sektor etter landbakgrunn (verdensregioner). 2013. Prosent.....	21
6.3.	Sysselsatte i petroleumssektoren og resten av privat sektor bosatt i Norge, etter utdanningsnivå og næring. 2013. Prosent.....	22
6.4.	Sysselsatte i petroleumssektoren og annen privat sektor ikke bosatt i Norge, etter landbakgrunn (verdensregioner). 2013. Prosent.....	22
6.5.	Sysselsatte i petroleumssektoren og annen privat sektor ikke bosatt i Norge, etter kjønn og næring. 2013. Prosent.....	23
6.6.	Sysselsatte i petroleumssektoren og annen privat sektor ikke bosatt i Norge, etter alder og næring. 2013. Prosent.....	23

Tabellregister

3.1. Sysselsetting i petroleumssektoren, 2003 - 2013	8
3.2. Petroleumssektoren, enkeltnæringenes andel av sysselsetting, 2010 - 2013	9
3.3. Sysselsatte i petroleumsvirksomhet bosatt i Norge, etter utdanningsnivå. 2003-2013. Prosent	10
3.4. Sysselsatte i petroleumsvirksomheten, både bosatte og ikke-bosatte, etter utdanningsnivå. 2003-2013. Prosent	10
4.1. Sysselsatte i petroleumssektoren bosatt i Norge, med oppgitt utdanningsnivå, etter utdanning og kjønn. 2003, 2012 og 2013. Prosent og endringstall i prosentpoeng	16
4.2. Utdanningsnivå og næring, bosatte, 2013, prosent	17
5.1. Bosatte innvandrere sysselsatt i petroleumssektoren, etter landbakgrunn. 2003, 2008 -2013	18
5.2. Sysselsatte i petroleumssektorens om ikke er bosatt i Norge, etter næring og landbakgrunn (verdensregioner). 2012-2013. Prosent	20
5.3. Sysselsatte i petroleumssektoren som ikke er bosatt i Norge, etter landbakgrunn. 2007- 2013	20

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9078-7 (trykt)
ISBN 978-82-537-9079-4 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-9078-7

9 788253 790787

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway